

інструментарію / Н. В. Валькова // Моделювання регіональної економіки. - 2013. - № 1. - С. 119-128. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Modre_2013_1_15

3. Єлетенко О.В. Структура логістичної інформаційної системи підприємства // Прометей. Регіональний збірник наукових праць з економіки. Вип. №1 (22). – Донецьк: ІЕПД НАН України, ДЕГІ, 2007. – С.204–206.

Ліба Наталія Степанівна,
д.е.н., доцент кафедри обліку і
оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

PEST-АНАЛІЗ РЕГІОНАЛЬНОГО ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ КАРПАТСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО РАЙОНУ

На сучасному етапі соціально-економічний розвиток економіки України неможливий без урахування територіальних особливостей, зокрема, сильних та слабких сторін функціонування регіональних економічних систем, сприятливих і негативних тенденцій розвитку регіонів. Це обумовлено наявністю значної диференціації у забезпеченні необхідними економічними та соціальними ресурсами. Саме на рівні регіонів вирішуються питання відтворення продуктивних сил, реалізуються проекти соціально- економічного розвитку, задовольняються ключові соціальні потреби населення, а показники розвитку регіональної економіки є критерієм визначення рівня економічного розвитку держави в цілому.

Тому обґрунтування теоретико-методологічних аспектів управління розвитком регіонів України, а також виявлення особливостей їх розвитку стають надзвичайно важливими науково-практичними завданнями, а через це питання, пов'язані з визначенням проблем та вивченням перспектив соціально-економічного розвитку регіонів України, є актуальними та своєчасними [1].

«Центроутворюючим» елементом виділення Карпатського економічного району, як окремої територіально-економічної одиниці є його геополітичного розташування – наближеність до країн ЄС, а також наявність розгалуженої логістично-транспортної інфраструктури.

Галузева зорієнтованість району визначена його природно-кліматичними особливостями (це сільське та лісове господарство) та характеристиками господарських структур (переробна промисловість). У галузевій структурі господарства району переважають галузі, які характеризуються високим рівнем матеріало- та енергоємності: лісохімічна, деревообробна, гірничо-хімічна, хімічна, фармацевтична, харчова.

Загалом Карпатський економічний район характеризується індустріально-аграрним типом розвитку, оскільки більше 80% сукупної товарної продукції припадає на продукцію промислових підприємств.

З метою визначення основних чинників, які спричиняють вплив на розвиток Карпатського економічного району та, відповідно до отриманих результатів, формування заходів державного регуляторного впливу, доцільним є проведення

PEST-аналізу (PEST – абревіатура слів «Політичні», «Економічні», «Соціально-культурні» та «Технологічні» чинники) (табл. 1).

Таблиця 1

**Матриця PEST-аналізу регіонального промислового комплексу
Карпатського економічного району**

Політичні чинники (P)	Економічні чинники (E)
<ul style="list-style-type: none"> – недосконалість законодавства; – неузгодженість політичних процесів та нормативних документів на рівні України та сусідніх країн; – недостатня кількість нормативно-правових документів для ефективного регулювання функціонування регіонів; – децентралізація регіонального економічного розвитку; – вплив (політичний та економічний) прилеглих країн; – політичний і економічний вплив асоціації з ЄС; – прогрес і динаміка міжрегіональних та транскордонних процесів; – політична та економічна нестабільність на рівні національної та світової економіки; – воєнні конфлікти, військова агресія 	<ul style="list-style-type: none"> – нерівномірність економічного розвитку областей регіону; – спеціалізація та кооперування виробництва на рівні областей регіону; – зорієнтованість сировинних підприємств на зовнішній ринок; – низький рівень заробітної плати; – недостатній рівень внутрішнього інвестування та несприятливий інвестиційний клімат для зовнішніх інвесторів; – недосконалість митна та податкова політика; – нестабільність цін на енергоносії і зміна попиту на них; – відсутність чіткої стратегії регіонального розвитку
Соціально-культурні чинники (S)	Технологічні чинники (T)
<ul style="list-style-type: none"> – відношення населення до євроінтеграційних та внутрішньо-політичних процесів; – міграція трудових ресурсів; – демографічні процеси (старіння населення, погіршення динаміки народжуваності, високий рівень смертності); – низький рівень платоспроможного доходу населення; – низький рівень умов праці та техніки безпеки; – зростання потреби і вартості соціальної допомоги 	<ul style="list-style-type: none"> – технологічна відсталість, високий знос основних фондів; – неефективна державна технологічна політика; – неузгодженість патентної політики та політики сертифікації і стандартизації; – інтенсивний розвиток інформаційних технологій; – підвищення вимог щодо культурної і природної спадщини, об'єднання технічної інфраструктури, інтелектуального, соціального та фінансового капіталу за більш активної участі громадян; – нові екологічні, управлінські та технологічні стандарти

Джерело: [2]

Даний аналіз відображає узагальнені чинники впливу для всіх областей району і може застосовуватися для розробки та корегування напрямів економічної політики в залежності від зміни впливу окремих з чинників.

Для проведення аналізу скористаємося рекомендаціями запропонованими у Методології планування регіонального розвитку [2].

У проекті Європейського Союзу щодо підтримки політики регіонального розвитку України запропоновано такі групи чинників для проведення PEST-аналізу розвитку регіону :

Політичні: форма управління та стабільність; свобода преси, верховенство права, рівні бюрократії та корупції; регулювання та тенденції дерегуляції; законодавство про зайнятість і соціальні питання; податкова політика, торгівля і тарифне регулювання; законодавство про захист споживачів і навколишнього середовища; можливі зміни в політичному середовищі.

Економічні: стадія економічного циклу; поточні та прогнозовані темпи

економічного зростання, інфляції та відсоткових ставок; безробіття і пропозиція робочої сили; витрати на оплату праці; рівні наявного доходу і розподілу доходів; вплив глобалізації; ймовірність впливу технологічних або інших змін на економіку; можливі зміни в економічному середовищі.

Соціально-культурні: темпи зростання населення і вікова структура населення; здоров'я населення, освіта та соціальна мобільність і ставлення до них; структура зайнятості населення, свобода ринку праці та ставлення до роботи; ставлення до преси, громадська думка, соціальні відносини і соціальні табу; спосіб життя, і ставлення до нього; соціально-культурні зміни.

Технологічні: вплив нових технологій; вплив Інтернету, зниження витрат на зв'язок і збільшення об'ємів робіт, виконуваних дистанційно; наукові дослідження та розробки; вплив передачі технологій.

З застосуванням запропонованої методики побудовано матрицю PEST-аналізу регіонального промислового комплексу Карпатського економічного району (табл. 1).

Запропоновані групи чинників впливу, звичайно, впливають на функціонування та розвиток кожної області району, а також відображають вплив на політичний, економічний та соціальний розвиток областей району безпосередньої близькості країн ЄС. Більшість з наведених чинників є загальними для промислового комплексу мегарегіону (країни загалом), проте їх вплив та амплітуда є специфічним для економічного району.

Список використаної літератури:

1. Гавкалова, Н. Л. Соціально-економічний розвиток регіонів України: проблеми та перспективи / Вісник Прикарпатського університету. Економіка - №9 – Івано-Франківськ, Плай - 2012. – С. 41 – 44.

2. Методологія планування регіонального розвитку в Україні. Інструмент для розробки стратегій регіонального розвитку і планів їх реалізації / Проект Європейського Союзу. Підтримка політики регіонального розвитку України. – Режим доступу: www.oda.te.gov.ua/data/upload/publication/main/ua/20090/metodologiya.doc.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>